

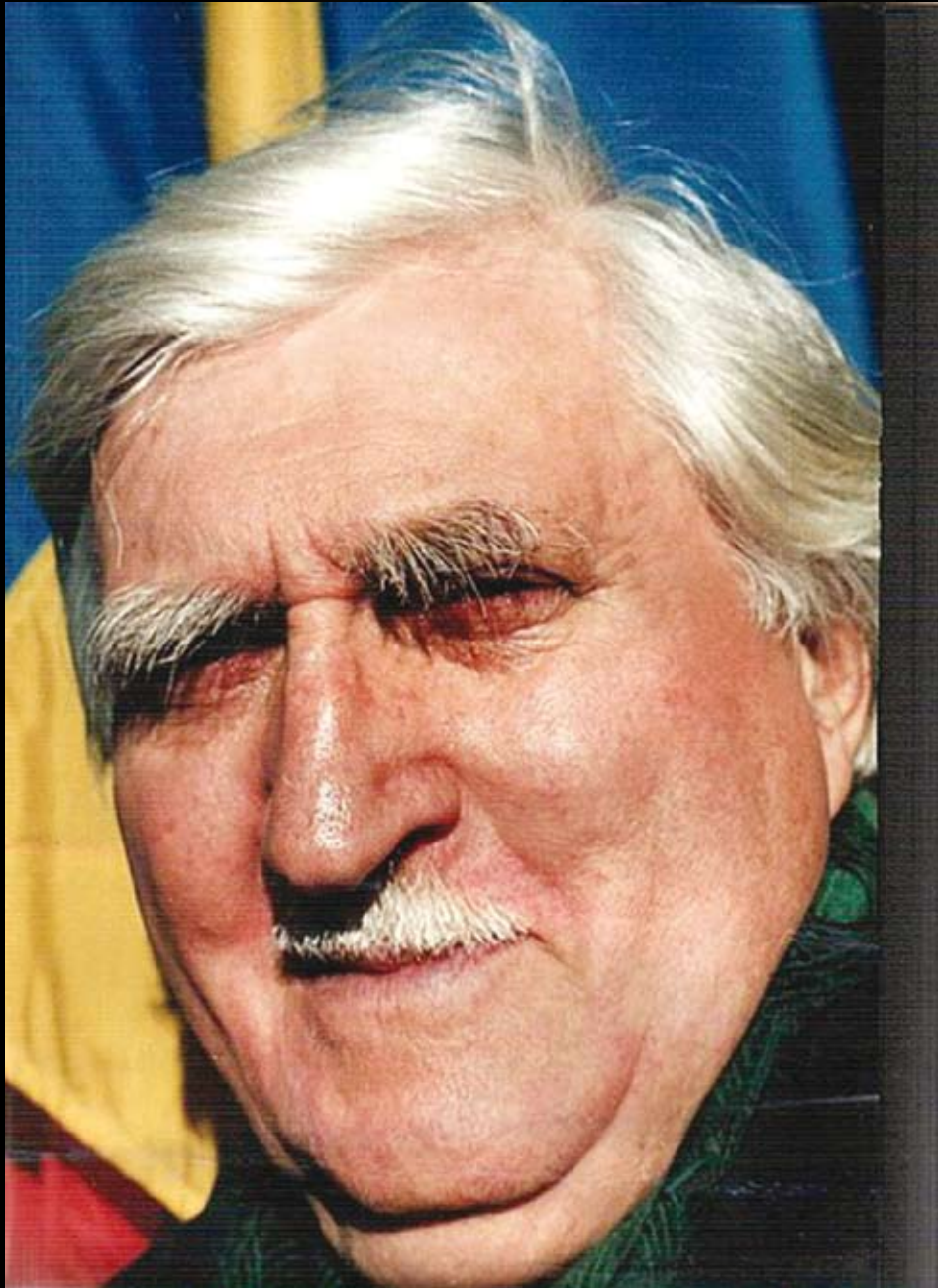
Eroii

ACEASTĂ PUBLICAȚIE
A APĂRUT CU SPRIJINUL
CONSILIULUI JUDEȚEAN MARAMUREȘ

REZISTENȚEI ANTICOMUNISTE

NR. 23 - iulie 2012

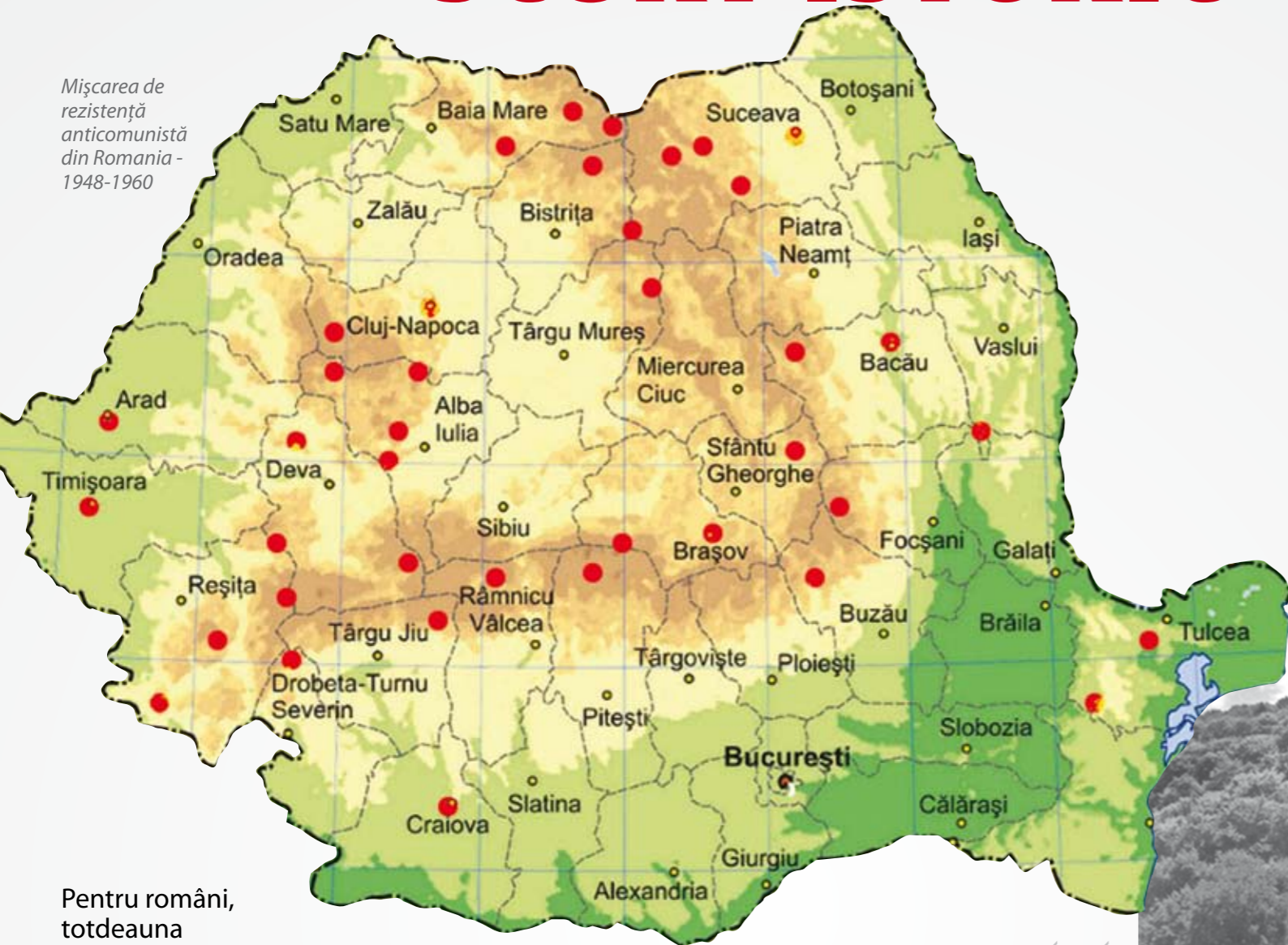

*„Ion Gavrilă
a fost o legendă,
dar, din păcate,
istoria și viața
nu-și respectă
legendele.(...)”
Pe acest pământ
fiecare valorează
atât cât a dăruit.
Ion Gavrilă
s-a dăruit pe sine”*

SCURT ISTORIC

al REZISTENȚEI ARMATE ANTICOMUNISTE din România

Mișcarea de rezistență anticomunistă din România - 1948-1960

Pentru români, totdeauna comunismul a fost un lucru străin de sufletul lor, atât ca ideologie, cât și ca regim politic. În partidul comunist din România, înainte de 1944, nu s-au încadrat decât foarte puțini membri, mai toți fiind de origine etnică străină.

Partidul Comunist a fost impus la guvernare de armata sovietică și apoi de forța celor mai de clasă indivizi din societatea românească: Securitatea.

Românii au ieșit din ce-al doilea război mondial ca popor învins și tratat ca atare, și de sovietici, și de democrațiile apusene. Jertfele poporului împotriva Germaniei naziste au fost zadarnice. Soarta României, ca de altfel și a celorlalte țări vecine, Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, Bulgaria, a fost pecetluită, fără drept de apel la masa tratativelor, încă înainte de terminarea războiului.

Odată cu impunerea la cârma țării a unui guvern comunist, condus de Petru Groza, în 1945, a fost suprimată libertatea,

instaurându-se treptat un regim de teroare, al bunului plac, al celor ce au profitat de ocazie și și-au dorit puterea și traiul bun pe spinarea semenilor lor.

Dacă în România, teroarea a fost mai fără milă și nedreptățile mai strigătoare la cer decât în celelalte țări vecine, dacă a existat un fenomen Pitești și un Canal al morții, se datorează faptului că în societatea românească s-au găsit atâtea suflete negre în stare de orice josiție. Am fost de asemenea țara care, prin așezarea ei geografică, era în cel mai înalt grad rupă de apus, neavând graniță decât cu țări comuniste.

Intrasem în epoca comunistă după două dictaturi, carlistă și antonesciană, în care poporul a fost dresat să fie supus, înfricoșat și obligat să execute tot ce i s-a ordonat.

Trebuie amintit că în două rânduri (1938 și 1941), alegătorii erau duși să voteze pe față, „da” sau „nu”, în coloane, însoțiți de jandarmi cu baioneta la armă.

România a devenit repede țara de batjocură pentru Ana Pauker, Luka László, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Teohari Georgescu, Pantelei “Pantiușa” Bodnarenko, Alexandru Nicolschi, Valter Roman, János Vincze și Pavel Aranici. Oamenii politici și de cultură, fără coloană vertebrală, au dezertat repede, milogindu-se în fața noilor stăpânitori, devenindu-le tovarăși de drum, lăsând descoperiți pe cei ce nu și-au aplecat capul și care au fost trimiși în temniță sau la moarte. Pustiul, deznădejdea și lașitatea s-au întins peste

tot cuprinsul țării. Și totuși, în această mlaștină a disperării s-a încheat o rezistență armată anticomunistă. Ea a început în Bucovina, în martie 1944, când trupele sovietice au pășit pe pământul țării noastre. Acțiunea a fost organizată de Armata Română, de ofițeri, cum a fost locotenentul Motrescu, și a continuat în acest colț de țară prin Cenușe, Macoveiciuc, Vatamaniuc, când mocnit, când în flăcări, până în 1962, cu Vasile Motrescu.

Rezistența armată s-a întins apoi în toți munții României. În toamna anului 1944 și iarna ce a urmat, au fost lansate în țară, de germani, grupuri de parașutiști cu misiunea

de a acționa la un moment favorabil împotriva armatei sovietice, moment care nu a mai venit. Unele grupuri, cunoscute de regimul comunist, s-au autodesființat intrând în legalitate, altele, necunoscute regimului, au rămas în munți, până în 1948, când au devenit active. Așa a fost grupul de la Sâmbăta de Sus -Făgăraș, din care făceau parte scriitorul Constantin Gane și Gheorghe Pele, grup care s-a mutat la Arnota.

Înșuși fostul ministru de interne din guvernul Sănătescu, generalul Aldea, a inițiat o rezistență armată, imediat ce și-a dat seama că altă cale spre salvarea României nu mai era.

Din cauza defecțiunilor din serviciile secrete apusene, (în care erau infiltrați agenți sovietici cu funcții înalte, ca Harold “Kim” Philby, Anthony Blunt și alții), regimul comunist din România a fost informat de ce s-a realizat și, în 1948, primăvara, în urma unor masive arestări, comandamentul a fost pierdut. În toamna anului 1948, în noiembrie, a avut loc un proces mamut al „Marii Trădări”, finalizându-se cu sute de ani de închisoare pentru cei arestați (autorul acestor rânduri fiind inclus printre cei acuzați).

1948

Prin lupta de rezistență armată și jertfele acestor grupuri (bande, cum le-a numit regimul comunist), alături de rezistența creștină, a celor din închisori și a emigrației românești, poporul român și-a spălat onoarea, murdărită de atâtea lașități și trădări.

1944

1946

1947

În 1946, evenimentele s-au potolit oarecum. Se mai spera în alegeri libere și în ajutor apusean, speranțe zadarnice. Începând de la această dată s-a accelerat organizarea rezistenței militare anticomuniste, implicându-se în ea ofițeri superiori, ca generalii Coroamă, Mitrea, Carlaonț, amiralul Horea Măcelaru, colonelul Arsenescu.

În 1947, exista o înțelegere între toate forțele anticomuniste, din care făceau parte Partidul Național-Țărănesc (ing.

Pop), Partidul Național Liberal (ing. Bujoi), Mișcarea Legionară (prof. Nicolae Petrașcu, Nistor Chioreanu, George Manu), grupurile din armata română, organizațiile studențești și alte forțe. S-a format și un Comandament Unic al Rezistenței. În toată țara s-au alcătuit grupuri înarmate cu scopul de a acționa la momentul potrivit. A fost anunțat Consiliul Național Român de la Paris (condus de generalul Nicolae Rădescu) despre această realizare. El a anunțat guvernele apusene despre ce s-a inițiat în România.

În mai 1948, s-au făcut arestări masive în rândurile oamenilor politici, studenți, elevi, militari, muncitori, cu scopul de a preveni orice rezistență. A rămas doar un număr mic de nearestați, poate 20%, dintre cei decizi să se încadreze în rândurile rezistenței armate, care, fie că nu erau cunoscuți de regim, fie că au reușit să se eschiveze de la arestare. Din acești puțini rămași, s-a format rezistența armată din România, atâta câtă a fost.

Fără un comandament unic pe țară, care să coordoneze acțiunile, fără o legătură externă permanentă, cu tactici și strategii diferite, rezultatele nu au putut fi de amploare. Se poate vorbi de o rezistență anticomunistă pe întreaga țară, până în anii 1962, când a fost distrusă. A fost încă o înfrângere în istoria României, istorie care pare că este alcătuită mai mult din înfrângeri și doar din puține victorii. Învinși au fost: Ioan Vodă, Mihai, Horea, Tudor, învinși în cele două războaie mondiale. Numai că aceste înfrângeri ne-au ținut conștiința națională trează, prin ele am supraviețuit prin veacuri și stăm astăzi pe pământul țării.

Numărul exact al grupărilor de rezistență armată anticomunistă nu se cunoaște exact. În arhivele Securității nu există un inventar complet, ci doar tabele parțiale, tot altele de la an la an. Un studiu istoric pe această temă nu s-a făcut. Fundația Luptătorii din Rezistența Armată Anticomunistă a numărat peste 200 de grupuri.

Ion Gavrilă Ogoranu

În epoca trădării și lașității, un grup de tineri a decis să spele, cu prețul propriei vieți, obrazul și demnitatea țării. Astăzi, povestea lor pare desprinsă dintr-un film de acțiune. E însă dovada curajului și credinței animate, demult, de un motto, scris de un om excepțional pe o carte de rugăciuni: „Brazilii se frâng, dar nu se îndoiesc”.

Grupul Ion Gavrilă Ogoranu

Frăția de cruce Negoiful - Liceul Negru Vodă

Brazilii se frâng, dar nu se îndoiesc”

Era prin 1947, câteva sute de făgărășeni, gata de a ne opune cu arma stăpânirii comuniste impusă de Armata Roșie. Era vremea când Brașovul urma să se numească Orașul Stalin, din raionul Stalin, din regiunea Stalin, unde era instalat la securitate consilierul sovietic

Alexandru Filipov, ajutat de colonelul de securitate Ambruș Coloman, căpitanii Deitel Ernest, Averbuch Izu, Moritz, Gergely Francisc, Nagy Alexandru

și alții cu nume de aceeași rezonanță, dar și de colonelul Gheorghe Crăciun, căpitanul Cârnă Ion, Alexandrescu Stelian și Stoica. Cei dintâi comandau, iar ceilalți executau treburile murdare. Ion Gavrilă Ogoranu, ca și alți tineri, cei mai buni ai acestui neam, erau încadrați într-o organizație care îi educa în spirit creștin și național: Frățiile de cruce.

În cartea sa, Ogoranu povestește: „Eram la Făgăraș, încadrați într-o organizație condusă de tânărul inginer Gheorghe Toader, șef de promoție a Politehnicii din București. Eram în legătură cu rezistența militară din garnizoana Făgăraș, prin cpt. Sabin Mare, precum și cu organizația studenților și muncitorilor din Brașov, prin Gheorghe Jimboi, și frații Alexandru și Ion Fulicea.

Știam de existența la vremea aceea a unui comandament

unic pe țară a tuturor forțelor anticomuniste. La Sâmbăta de Sus, se afla cu domiciliu obligatoriu prof. Nicolae Petrașcu, secretar al Mișcării Legionare, iar în Recea se afla gen. în rezervă, Vasile Mitrea. La arestările din 1948, am pierdut pe cei mai mulți dintre studenții făgărășeni, între care, pe Iancu Morar, Moise Bărcuțean, Ion Ivan, Gheorghe Peptea, Gheorghe Bulgăr, Octavian Tomuța, Octavian Crișan, Octavian Popa, Aurel Nuțiu, Nelu Muntean. Dintre cei arestați atunci urmau să fie uciși la închisoare: ing. Gheorghe Toader, dr. Petru Săbăduș, Gheorghe Jimboi și muncitorul Ion Fulicea. De asemenea, au fost arestați majoritatea fraților de cruce de la Liceul Radu Negru, în frunte cu Victor Roșca. În timpul arestărilor de la Brașov a fost împușcat și ucis în stradă, în plin oraș, studentul Isac. Trebuie amintit că arestările din 1948 s-au făcut de către comisarii Siguranței, Poliției și ofițerii Jandarmeriei, care, nici măcar peste un an, urmau să fie la rândul lor arestați și condamnați. Puținii studenți și elevi, scăpați de arestare, au pus bazele grupului de rezistență de pe versantul nordic al munților Făgăraș. În partea răsăriteană a județului Făgăraș, s-a organizat grupul „Vultanul”, sub conducerea învățătorului Pridon, din Părău, cpt. în rezervă, fost voluntar în armata română în primul război mondial. Alături de el se aflau studentul Cornea Marcel, inv. Boamfă Ioan și tânărul Buta Ioan.

Frații de cruce Ion Mogoș și Nicolae Mazilu, ieșiți din închisoare, au adunat într-o organizație tinerii din satele din jurul Făgărașului, și prin Victor Ioan Pică, au reînființat frăția de la Liceul Radu Negru. Au urmat apoi ani lungi de înfruntări cu forțele regimului: miliție, securitate, sau chiar cu armata activă.

În cele 146 dosare de urmărire ale securității, am numărat 108 acțiuni întreprinse împotriva noastră, iar dintre noi au căzut pe rând, după cum urmează: primul ucis în luptă, în

noiembrie 1950, a fost studentul MARCEL CORNEA, în satul Părău, și a fost prins rănit studentul GILU RADEȘ. A urmat, în decembrie, feciorul TOMA PIRĂU (Porâmbu), căzut în luptă în satul Ileni, în șura lui DUMITRU CORNEA. În Sărata, a fost împușcat învățătorul ION CÂNDEA. În ajunul Crăciunului, mor vânduți, luptând, elevii: ION MOGOȘ, și NICULAE MAZILU, în satul Pădureni, județul Timiș, în casa lui MURARU TRAIAN. Sunt prinși răniți într-o ciocnire în Râușor, elevul SILVIU SOCOL, țăranul GHEORGHE ARSU, studenții GHEORGHE DUMINECĂ și NICOLAE STANCIU, din Aluniș – Olt. Toți aceștia, împreună cu plt. PARTENIE COZMA, DUMITRU CORNEA, TRAIAN MURARU, inv. PRIDON, Cpt. Activ MONEA TRAIAN sunt condamnați la moarte în anul 1951. Sute de oameni sunt arestați și condamnați la mulți ani de închisoare. Este arestat studentul MAGA MIHAI, piere fără urmă slt. FRÂNCU”.

Unii reușesc să plece în străinătate. Cpt. MARE SABIN promite că va reveni parașutat. Dar, și cei reveniți în țară sunt uciși în condiții necunoscute, lansat la Sărata - Făgăraș: CONSTANTIN SĂPLĂCAN, ILIE PUIU, SPIENDLER WILHELM, BOHN MATHIAS și BĂRSAN GHEORGHE.

În legătură cu ei sunt condamnați la moarte și execuția frații de cruce: MIRCEA COMAN și ILISIE SERAFIM. În 1951, în decembrie, este rănit grav, căzând în mâinile securității, luptătorul DUMITRU MOLDOVAN, din Lisa, Făgăraș, și este prins tatăl său, VASILE MOLDOVAN.

Este prins NOVAC PETRU, tatăl lui NELU NOVAC. În februarie 1952, în satul Voievodeni, este vândut și ucis ANDREI HAȘU (Baciu), conducătorul de fapt al grupului nostru. Spre finele anului 1952, în Poiana Sibiului, este ucis în luptă lt. „DUMITRIU”, pe numele său real GHEORGHE IONELE din Arieșeni - Alba. Este prinsă în Avrig, a doua zi de Crăciun, LENUȚA FAINA.

În 6 august 1954, cad în luptă cu forțele securității la Obreja, jud. Alba: GHEORGHE ȘOVĂIALĂ și GELU NOVAC. În 20 august, cade la Avrig, grav rănit în mâinile securității, elevul ION ILIOI. Sunt prinși, răniți în

Porumbacu de Jos, preotul greco-catolic DAVID IOAN și cumnatul său, BĂRDAȘ CANDID.

În Porumbacu de Sus, este prins dr. CISMAȘ CONSTANTIN. În iunie 1955, REMUS SOFONEA, rănit grav, și HAȘU LAUREAN, hotărâse să se sinucidă, pentru a nu cădea vii în mâinile securității. HAȘU LAUREAN, nu moare, ci e salvat și vindecat de prof. OLIMPIU BORZEA. Sunt prinși prin vânzare, pe rând, în anul 1955, studenții ION CHIUJDEA și LAUREAN HAȘU, elevii IOAN NOVAC și VICTOR METEA, iar în primăvara anului 1956, POP IOAN. Aceștia, împreună cu prof. OLIMPIU BORZEA și dr. NICULAE BURLACU, sunt condamnați la moarte și executați la Jilava în noiembrie 1957, mai puțin ultimii doi, cărora li s-a comutat pedeapsa în muncă silnică pe viață. VICTOR METEA, care a refuzat să facă cerere de recurs și grațiere, drept pedeapsă, a mai fost ținut viu în lanțuri, până în aprilie 1958.

Dr. STANCIU POMPILIU a murit în arestul securității, în condiții suspecte.

Ogoranu povestește că „boala” națională a trădării i-a dus la moarte pe toți:

„Niciunul dintre noi nu a căzut mort în luptă în munți. Răniți am fost, dar morți, nu. În spatele fiecărui mort a fost o vânzare”.

„N-am fost singuri în această luptă. Alături de noi a fost populația din regiune, care ne-a ajutat și ocrotit. Peste 1000 de familii (căci am fost ajutați de familii), au avut de suferit în urma răzburării securității. Dintre acestea, amintesc fam: BORZEA -Viștea de Jos, BUCELEA -Viștea de Sus, frații ELISABETA MALENE și REMUS BUDAC din Cârța, fam. VASILE MUREȘAN din Dăișoara, BĂRSAN - din Retiș, ARONEASA, COMȘA, GAVRILĂ, IFTIM din Cincu, AUREL DĂIȘOREAN din Merghindeal, IERONIM MIHAI din Bărcut, IERONIM ALBU din Crihalma, GHEORGHE și ION BUTA din Jibert, medicii GHEORGHE BRESKAN și VASILE MUNTEANU, ION și NICULAE GRECU din Șoars, sute de familii din toate satele din Țara Oltului, care se găsesc ca bănuți în arhivele securității. Nu trebuie uitate sutele de ciobani din Argeș și Muscel, ca și pădurarii din zona Făgăraș. Caracteristic pentru toți acești oameni e declarația preotesei VALERIA RAITA, dată la securitate: „Declar că niciodată nu voi fi în stare să-i vând pe METEA și pe GAVRILĂ, care-mi sunt dragi, ca și copiii mei. Nu numai noi am făcut rezistența anticomunistă. Înaintea noastră au fost preoții ortodocși sau uniți cu Roma, în frunte cu ARSENIE BOCA, starețul Mănăstirii Sâmbăta, preot DAVID ION din Scorei, STANISLAV AXENTE din Lisa, DASCĂLU din Arpaș, BĂLESCU din Ucea de Sus, MOLDOVAN din Recea, RAITA și MOTOC din Săsciori, CORIOLAN BURACU din Făgăraș, și alții care au luat calea închisorilor sau a Canalului. Aceeași atitudine demnă au avut-o intelectualii din regiune, în special profesorii și învățătorii. Lista lor începe cu prof. NICOLAE PETRAȘCU, VIRGIL MATEIAȘ, ROMULUS URȘU, VALER LITERAT, MIHAI NOVAC, SĂBĂDUȘ, notarul CĂLȚEA MOISE.

Ce-au fost toți aceștia în acest colț de țară? Un dram de demnitate creștină și națională, și-un picur de speranță în viitor.

Nu ne-am construit un punct central de rezistență, greșeală ce-au făcut-o majoritatea grupurilor din țară, chiar cele conduse de militari, unde odată descoperit centrul de rezistență, securitatea aducea atâtea forțe, încât putea să distrugă grupul. Cât timp nu era zăpadă, eram peste tot și nicăieri, tot timpul în mișcare. Am fost iubiți și sprijiniți de o populație minunată.

Ne-am încadrat totdeauna în morala creștină și onoarea militară. Țineam să nu rămână în urma noastră nici o acțiune de care să ne fie rușine în viitor. Nu am tras niciodată primii asupra ostașilor trimiși după noi. Tragedia luptei noastre a fost că nu ne întâlneam cu adevărații vinovați, care numai conduceau represiunea de la distanță, ci eram puși în situația tragică, de a ne întâlni și ucide român cu român, pe crestele munților. Am tras doar atunci când am fost înconjurați și pentru a ieși din încercuire.

În 1 mai 1949, câțiva tineri și-au dat întâlnire deasupra satului Gura Băii și au hotărât să se retragă în munți. Nu mai aveau nimic de pierdut. Erau urmăriți și condamnați în contumacie.

*„Grupul era format din tineri cu dragoste de Dumnezeu și de țară, ce ne cunoșteam de mici, crescusem împreună, ne știam calitățile și defectele, ne născusem la poalele munților și în munți ne simțeam ca acasă (...pe ei îi ocrotește natura, recunoștea și lt. Moritz Alexandru)”.
Ion Gavrilă Ogoranu*

Întâi au găsit un loc potrivit pentru o tabără. Prima din zecile care vor urma, la întretăierea a două pâraie, pe un platou neted, camuflat de o pădure de brazi. Au început să ridice patru corturi și din câteva lespezi de piatră și-au alcătuit o masă, botezată de ei, „masa tăcerii”. Inițial, și-au adus fel de fel de haine, dar echipamentul era imposibil de cărat într-un singur transport în cazul unui atac, așa că, încet, le-au lepădat în gura unei peșteri și au rămas cu o uniformă simplă: o pereche de bocanci ușori, care să nu alunece și să nu lase urme, o cămașă mai groasă, o haină de postav gri, pantaloni din același material. În raniță aveau un schimb curat. Vital era cojocul de oaie, tăbăcit fără sare, ca să nu absoarbă umezeala, pe care puteau dormi, și o căciulă rusească din blană de oaie. Ranița era de tip militar, românească. Obligatorii erau o foaie de cort, gamela, ceaunul de mămăligă, unelte, cuțit, chibrituri. Încet, și în privința mâncării, tinerii și-au stabilit reguli clare. La început își luau din sate fel de fel de alimente. Apoi au ajuns la o alimentație standard: mămăligă și brânză. Mălăiul se putea procura ușor și era rezistent la mucegăit, iar brânza se procura de la ciobani. În cărțile sale, Ogoranu povestește că niciunul dintre cei cinsprezece membri ai grupului nu erau atrași de aventuri. Dacă „lumea era lume”, erau toți oameni pașnici. Vremurile i-au silit să fie altfel... Cel mai important atu al grupului era dragostea dintre ei. Se știa de mici, cu calități și defecte. Apoi îi lega credința în Dumnezeu. Au alcătuit un mănunchi de rugăciuni pe care le ziceau dimineața și seara. Aveau binoclu, busole, hărți militare, ZB-uri și pistoale mici.

Tactica lor e descrisă de Ogoranu în cărțile sale: „Aveam la dispoziție cel mai compact masiv muntos din România, lung de 100 Km. și lat de 60 Km, fără căi de comunicație, împădurit. Grupul era format din tineri cu dragoste de Dumnezeu și de țară, ce ne cunoșteam de mici, crescusem împreună, ne știam calitățile și defectele, ne născusem la poalele munților și în munți ne simțeam ca acasă („...pe ei îi ocrotește natura, recunoștea și lt. Moritz Alexandru). Ne-am extins activitatea pe o suprafață cât mai mare: toți munții Făgăraș și Perșani, pădurile de pe Ardeal, până la Racoș, Sighișoara, Mediaș, Sibiu, pentru a dispersa forțele trimise împotriva noastră. Nu ne-am construit un punct central de rezistență, greșeală ce-au făcut-o majoritatea grupurilor din țară, chiar cele conduse de militari, unde odată descoperit centrul de rezistență, securitatea aducea atâtea forțe, încât putea să distrugă grupul. Cât timp nu era zăpadă, eram peste tot și nicăieri, tot timpul în mișcare. Am fost iubiți și sprijiniți de o populație minunată. Ne-am încadrat totdeauna în morala creștină și onoarea militară. Țineam să nu rămână în urma noastră nici o acțiune de care să ne fie rușine în viitor. Nu am tras niciodată primii asupra ostașilor trimiși după noi. Tragedia luptei noastre a fost că nu ne întâlneam cu adevărații vinovați, care numai conduceau represiunea de la distanță, ci eram puși în situația tragică, de a ne întâlni și ucide român cu român, pe crestele munților. Am tras doar atunci când am fost înconjurați și pentru a ieși din încercuire. Istoria acelor ani am scris-o încă de atunci, în munte, în câteva caiete, cu titlul „Brazilii”, și-n câteva testamente. O parte din ele au ajuns în mâinile securității, altele s-au pierdut. Câteva se

Liberi, în munți

află în dosarele securității, bătute la mașină, sau fotografiate. De altfel, toate dosarele au fost microfilmate, ceea ce înseamnă că mai există încă o arhivă microfilmată. După Revoluție, am rescris istoria acelor ani din memorie, în trei volume, subtitlul „Brazilii se frâng, dar nu se îndoiesc”, ultimul în colaborare cu Lucia Baki-Nicoară. În prefața de la volumul III, am spus că pentru a scrie o istorie a grupului, pe lângă amintiri, e nevoie de documentele securității. Astăzi le avem. Nu toate. La C.N.S.A.S a sosit de la securitate dosarul operativ 846. 873, înregistrat aici sub nr. 770. Sunt în total 124 de volume,

ce cuprind 49.890. file. Din acest număr, 30 volume au fost alcătuite de miliție, restul de securitate. Tot aici se mai află un dosar penal, format din 16 volume, cuprinzând procesul din 1957, și condamnarea luptătorilor la Sibiu. Se mai găsesc câteva dosare provenite de la regionalele securității, altele decât cea din regiunea Stalin. Nu se află dosarul cu evenimentele din 1950 și cu procesul din orașul Stalin din iulie 1951, cu pronunțarea a 17 condamnări la moarte. Nu se află informații despre parașutații de către puterile apusene în anii 1950-1953, decât în măsura în care a fost nevoie, pentru condamnarea

grupului nostru ca spioni ai imperialiștilor americani, englezi și francezi. Nu se află nici o referire la modul cum a fost arestat și anchetat autorul acestor rânduri, și nici despre urmărirea sa ulterioară. Nu se află dosarele cu legăturile noastre externe, despre avionul american venit să ne ajute în 1951, ci doar informații în urma cărora am fost acuzați de legături cu imperialiștii, pentru a fi condamnați pentru spionaj și trădare. Cândva, când dosarele nu vor mai fi în mâna celor ce le-au alcătuit, se va face lumină completă în istoria rezistenței anticomuniste.”

ION GAVRILĂ OGORANU, zis MOȘU'

„Deși suntem la vârste înaintate, noi nu ne-am terminat încă datoria față de țară. Noi nu ieșim la pensie decât atunci când ne vor bate cuiele în cele patru scânduri. Și avem datoria ca idealurile noastre să le trecem în mâna celor tineri, ca să le ducă mai departe. Pentru că vrem ca țara noastră să rămână aproape de Dumnezeu, în așa fel încât spiritul creștin să se reverse în tot ce are țara mai bun, în cultură, în justiție, în legi și obiceiuri, în viața de zi cu zi. Noi nu ne-am terminat misiunea odată cu căderea comunismului. Iar idealurile sunt aceleași pentru toate timpurile”.

Fotografie de filaj, 1976

Ion Gavrilă Ogoranu, zis Moșu este un caz unic de luptător anticomunist. A reușit să stea ascuns de un sistem diabolic, aproape perfect, vreme de 3 decenii. A fost condamnat de două ori la moarte, în contumacie, iar după ce a fost prins de Securitate, a scăpat cu 6 luni de arest. A fost grațiat la intervenția președintelui SUA, Nixon.

DOSAR

Ion Gavrilă Ogoranu

– portretul unui luptător
care a pus pe jar Securitatea 30 de ani

O viață care bate filmul, dar mai ales, o credință care demonstrează că, ceea ce nu e cu puțință oamenilor, e cu puțință lui Dumnezeu. Cu ajutorul Lui, Ion Gavrilă Ogoranu a învins un sistem diabolic, aproape perfect: comunismul. Născut la 1 ianuarie 1923, în satul Gura Văii din Țara Făgărașului, într-o familie de țărani vrednici, a avut două surori: Ileana și Eugenia. În sat li se spunea „ai Ogoranului” și așa i-a rămas și lui numele, pentru ca în munți să i se adauge și porecla de Moșu’.

A urmat cursurile prestigiosului Liceu Radu Negru din Făgăraș, unde se va înrola în Frăția de Cruce și, în vremea de prigoană, va prelua și conducerea regională a organizației. Apoi, devine student la Facultatea de Agronomie din Cluj.

În 10 mai 1946 are loc demonstrația studențească. Atunci, comuniștii au atacat căminele și universitatea, devastându-le. Studenții s-au opus, dar zările vremii, vândute deja comuniștilor, titrau cu litere de-o șchiapă: „O lecție dată studenților”. Apoi, încet dar sigur, unii studenți începeau să se vândă noii puteri și, însoțind securitatea prin cămin, își vindeau și colegii, indicând pe cine să aresteze.

Studenții au declarat grevă generală, cerând pedepsirea vinovaților. Și alte centre universitare se solidarizează cu colegii lor clujeni, dar greviștii nu rezolvă nimic.

În 1948 încep arestările. Ogoranu fuge acasă, iar mai apoi se retrage în munți. Pentru lupta sa, a fost condamnat la ani mulți de pușcărie, apoi de două ori la moarte.

El făcuse închisoare pe vremea lui Antonescu, din pricina Frăției de Cruce și știa de la colegii cu condamnări mici că închisorile comuniste sunt și mai crunte, așa că a decis să se retragă în munți, împreună cu alți colegi și prieteni din copilărie. Așa a apărut „Grupul Carpatin Făgărașan” sau „Armata națională”, cum semneau ei bilețelele lăsate pentru Securitate.

În ciuda desfășurării impresionante de forțe, membrii grupului n-au putut fi niciodată uciși sau capturați, decât prin trădare. Aveau reguli clare pe care le respectau cu sfințenie: acționau în grupuri mici, dispersate, la cel mai mic semn își mutau tabăra, induceau securitatea în eroare prin mesaje sau știri false, lăsau chitanțe pentru toate bunurile primite pentru ca, dacă oamenii care îi ajutau erau arestați, să se poată apăra în fața Securității, ba chiar îi sfătuiau să meargă la Securitate și să anunțe întâlnirile cu ei. Numai că, în ciuda acestor măsuri de protecție, sute de oameni din satele din jur, familiile lor, și toți cunoscuții au fost chinuți îngrozitor de securitate.

Timp de 7 ani, au dus o activitate de guerilă, organizându-se în grupuri mici, mobile, ușor deplasabile, care puteau fi oricând oriunde. Rând pe rând, au fost însă uciși în lupte, arestați și executați.

„Ion Gavrilă a fost o legendă, dar, din păcate, istoria și viața nu-și respectă legendele.(...) Pe acest pământ fiecare valorează atât cât a dăruit. Ion Gavrilă s-a dăruit pe sine”

Prof. univ. dr. Radu Munteanu

„În dosare se găsesc, pe lângă informații, rapoarte, telegrame, procese verbale, note, dispoziții, hotărâri etc. precum și activitatea trupelor de Securitate împotriva noastră din timpul anilor 1950-1956 și chiar de mai târziu.

Nu am găsit consemnate acțiunile de mai mică amploare ale Miliției și Securității din anii 1948 și 1949. De asemenea, se găsesc consemnate doar acțiunile din regiunile Stalin și Sibiu, și numai tangențial amintite cele din regiunea Argeș, deși ne-am ciocnit în multe rânduri cu trupele din regiunea Argeș (ca de ex. în 1951 în Piscul Netorului, în 1952 pe muntele Moldoveanu și în 1954 la Izvoarele Topologului.)

Două acțiuni, și anume cele de mai mare amploare din vara anului 1951 și din 1952, nu sunt consemnate, ultima deloc, iar prima de abia tangențial amintită. Cauza? Ultima se pare că a fost condusă de Nicolae Ceaușescu, pe când era general la armată. De altfel, din loc în loc, în volume, se găsesc file albe (chiar scris cu cuvintele „filă albă”, înlocuind desigur ceva ce a fost extras).

Efectivul acțiunilor a variat de la grupa de patru până la zece ostași, până la plutoane și mai la urmă regimente, când grupul nostru carpatin nu mai era numit „bandă”, ci a devenit „inamicul”. Deși s-au folosit permanent avioane și elicoptere, ele nu sunt decât parțial amintite.

Desfășurarea acțiunilor este consemnată amănunțit, unele chiar foarte amănunțit, fiind trecute chiar și numele câinilor care au participat la acțiune.

În total am numărat 108 acțiuni ale miliției și securității, repartizate astfel pe ani: 16 acțiuni în 1950, 7 acțiuni în 1951, 15 acțiuni în 1952, 23 acțiuni în 1953, 25 acțiuni în 1954, 18 acțiuni în 1955, 4 acțiuni în 1956”.

Ion Gavrilă Ogoranu

În 1954, rănit într-o ciocnire cu Securitatea, rămâne singurul din grup aflat în libertate. Rămas singur în munți scrie: „Când bate vântul în munți, de se cutremură și șuieră stâncile, uneori se năpustește asupra unui picior de pădure de brad, cu atâta înverșunare, și îi răstoarnă cu răgăliile în sus sau îi frânge când pământul este înghețat, încât, în răgazul a câtorva minute, o pădure de brad mândră e la pământ. Uneori, unde și unde, câte un brad, cine știe prin ce minune a întâmplării, rămâne în picioare. Dacă acel brad ar avea conștiința existenței sale, ar fi tentat să creadă ca a avut noroc, față de frații săi uciși într-o clipită. Și poate se mângâie că a supraviețuit. Nu știe că-l așteaptă o soartă mult mai tristă decât a fraților săi căzuți”.

Caută adăpost la Ana Săbăduș, văduva doctorului Săbăduș, fostul său prieten de facultate, ucis mișelește de comuniști la Gherla. Deși femeia avea doi copii din căsătoria anterioară, îl primește și îl îngrijește două decenii. Ulterior i-a devenit soție, fiind căsătorii de un unchi al Anei, preot. Iar copiii Anei devin ca și copiii săi. Numai că și Ana era urmărită de Securitate și, în plină iarnă, sunt toți mutați într-o moară veche, fără geamuri și uși. Și le rânduiesc cu greu toate și, ca să reziste și să câștige un ban, Ogoranu tricotează, se duce la lăptărie în locul soției sale etc.

Ion Gavrilă Ogoranu a devenit erou în filmul românesc (2009) „Portretul luptătorului la tinerețe”, realizat de regizorul Constantin Popescu, producătorul filmului fiind tatăl regizorului, Titi Popescu. Filmul a ieșit pe ecranele din România în luna noiembrie 2010.

„O prietenă de-a mea din Sântimbru, Lazăr Auruța, mi-a spus ca a venit Gavrilă la ei și m-a chemat și pe mine să-l văd. M-am dus, era slab îmbrăcat, era foarte slab, era cu cojoc, avea un pistol mitralieră... după două zile a venit la noi. Si pe mine m-a rugat să mă duc la Cluj, la Maga Mihai, fost coleg de-al soțului meu Săbăduș, să mă duc să-l întreb ce s-o întâmplat cu Chiusdea și cu ceilalți. M-am dus și nu l-am găsit acasă, nu l-am găsit pe Maga. Și mi-o spus gazda să mă duc în toamnă, că în septembrie avea examenele. Și m-am dus în toamnă și mi-a spus că Chiusdea și ceilalți au trecut în Grecia și el se interesează să plece și Gavrilă. Gavrilă să steie liniștit, și în primăvara lui 1956 m-am dus din nou la Cluj, la Maga Mihai. Și mi-a spus că au fost vânduți și is la Securitate. Chiusdea, cu toții, afară de Gavrilă. Gavrilă să facă ce știe... Gavrilă vroia să treacă și el în Iugoslavia, si eu am spus că și soțul meu acolo a fost prins, și să nu se ducă. Ne rugam la Dumnezeu și aveam încredere că Dumnezeu îl ajută.”

Ana Gavrilă, soția lui Ogoranu, femeia care i-a salvat viața, fragment din Lucia Hossu Longin „Memorialul Durerii”, Ed. Humanitas, 2007

De multe ori dă nas în nas cu Securității, dar de fiecare dată scapă miraculos. Când însă „lațul se strânge”, se hotărăște să încerce să fugă din țară. Este arestat și ajunge la securitate, anchetat de colonelul Nagy. Era însă anul 1976. În închisori nu mai erau deținuți politici, iar comuniștii se chinuiau, să pare, omenoși și democrați. Este supus la anchete peste anchete, nimeni însă nu-l bate și nu-l terorizează. În final este grațiat. Dar va fi urmărit de securitate până în 1989. Se angajează cu greu și în permanență este urmărit. La Revoluție, pleacă la București să continue lupta contra regimului. Și se numără printre puținii deținuți politici care decid să se implice în noua orânduire de stat. Își formează un partid politic, dar renunță curând, obligat de neocomunism. Apoi, începe să studieze arhiva CNSAS și scrie cele șapte volume din „Brazii se frâng dar nu se îndoiesc”.

Și reușesc să-și mențină o promisiune din tinerețe. Demult, în munți, împreună cu camarazii săi, ascultau o liturghie la Sâmbăta de Sus. Atunci au promis că cei care scapă îi vor înmormânta pe ceilalți acolo, la mănăstire. Nu se știe însă unde au fost înmormântați camarazii săi uciși de securitate, așa că, la inițiativa lui Ogoranu, s-a ridicat în acel loc o troiță. Acolo, an de an, se adunau foștii deținuți politici și luptători anticomuniști.

În dosarul său a rămas și după Revoluție „terorist”. În 2005 i s-a refuzat un credit pe motiv de cazier. După o suferință în spital în urma căreia spunea că „doar sufletul a rămas din mine”, s-a stins acasă.

A murit cu gândul că a făcut ceea ce trebuia pentru Neam și Țară și cu gândul că, cândva, niște tineri le vor urma idealurile.

PUBLICISTICĂ

Ion Gavrilă Ogoranu, Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc, vol. I, II și III

Ion Gavrilă Ogoranu, Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc, vol. IV, Editura Mesagerul de Făgăraș, 2004

Ion Gavrilă Ogoranu, Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc, vol. V - La pas prin Frăția de Cruce
Ion Gavrilă Ogoranu, Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc, vol. VI - Episcopul Ioan Suci în fața furtunii

Ion Gavrilă Ogoranu, Elis Neagoe-Pleșa, Liviu Pleșa, Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc vol.

VII - Rezistența anticomunistă din Munții Apuseni

Ion Gavrilă Ogoranu, Întâmplări din lumea lui Dumnezeu

Ion Gavrilă Ogoranu, Amintiri din copilărie

Ion Gavrilă Ogoranu, Anamaria Ciur, Iuda - roman.

FĂRĂ FUNERALII NAȚIONALE

Înmormântarea lui Gavrilă - Ogoranu s-a realizat fără fast. A fost îngropat joi, 4 mai 2006, în strâmtul cimitir al satului Galtiu din județul Alba, în prezența celor care l-au prețuit cu adevărat.

Trupul neînsuflăit al lui Ogoranu a fost depus timp de trei zile în biserica din sat, în care slujesc deopotrivă ortodocși și greco - catolici. La sicriul său au făcut de gardă, în schimburi de câte 20 de minute, foști deținuți politici, urmași ai luptătorilor din munți și tineri care l-au cunoscut pe badea Gavrilă. La intrarea în biserică au fost arborate două drapele tricolore, așa cum și-ar fi dorit și Ion Gavrilă, care a făcut proba patriotismului cu arma în mână. Peste 200 de persoane, majoritatea venite din toate colțurile țării, l-au însoțit pe Gavrilă -Ogoranu pe ultimul drum. Dintre cuvântările ținute la mormânt s-a distins cea a prof. univ. dr. Radu Munteanu, rectorul Universității Tehnice din Cluj-Napoca. „Ion Gavrilă a fost o legendă, dar, din păcate, istoria și viața nu-și respectă legendele.(...) Pe acest pământ fiecare valorează atât cât a dăruit. Ion Gavrilă s-a dăruit pe sine” - a spus, printre altele, profesorul Munteanu. Nici o persoană cu funcții înalte nu a participat însă la înmormântare.

EROINA

din spatele legendarului Ogoranu

Scrisoare deschisă,
adresată D-nei Monica Macovei,
Ministru al Justiției

Stimată Doamnă Ministru,

Această scrisoare, semnată de Ana și Ion Gavrilă Ogoranu, a fost redactată ca urmare a refuzului autorităților de a-i recunoaște Anei Gavrilă statutul de luptător în rezistența anticomunistă. O femeie puternică și curajoasă, care și-a dedicat întreaga viață luptei anticomuniste.

În anul 2001, subsemnata Gavrilă Ana, din localitatea Galtiu, județul Alba, soția lui Ion Gavrilă-Ogoranu, născută în 10 decembrie 1921, am înaintat Comisiei pentru Constatarea Calității de Luptător în Rezistența Anticomunistă, care funcționează în cadrul Ministerului Justiției, un Memoriu documentar, în care solicitam dreptul de a mi se acorda calitatea de Luptător în Rezistența anticomunistă, relatând și documentând faptele pentru care am cerut acest lucru cu probe juridice. Nu am primit atunci nici un răspuns. În data de 9 martie 2006, adică după 5 ani, am primit următorul răspuns la cererea mea: „Comisia, cu majoritatea voturilor membrilor, a decis respingerea cererii dumneavoastră de constatare a calității de luptător în rezistența anticomunistă, întrucât nu se încadrează în prevederile art. 1 coroborat cu art. 2 și 3 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 214/1999”. Doamna Ministru, eu, în expunerea mea de atunci, mi-am prezentat faptele așa cum le-am trăit eu, căci nu mi-am încadrat viața după articole de lege, rămânând ca onorata Comisie să cerceteze și să judece. Prin prezenta scrisoare repet motivele pe care le-am invocat atunci, pentru că ele sunt însăși viața mea, și ca și a mea, a mii de femei și bărbați vii sau morți din țara noastră. Deci să-mi fie cu iertare dacă voi fi silită să-mi povestesc viața sub regimul comunist. M-am născut în 1921, în 10 decembrie, în localitatea Drâmbar, jud. Alba. Am urmat cursurile școlii de gospodărie, și am fost înfiată de o mătușă din localitatea Galtiu, jud. Alba. Mi-am făcut educația sub influența a doi oameni de mare suflet: Preotul greco-catolic Iosif Pop, viitorul

Protopop din Târgu-Mureș, și a profesorului Vasile Hanu, care și la vârsta de 101 ani, azi, își mai amintește de mine.

M-am căsătorit în 1944 cu studentul medicinist Petru Săbăduș de la Facultatea de Medicină din Sibiu, refugiat din Ardealul de Nord. Am fost prevenită de soț că alături de el vom avea necazuri mari în viață, și eu am fost gata să fiu alături de el, și la bine și la greu. Necazurile au început odată cu 23 august 1944. Soțul meu făcea parte dintr-o organizație studențească naționalistă. Zeci de studenți bucovineni și basarabeni, care se aflau în zonă, ne-au cerut ajutorul să-i ascundem să nu fie arestați de poliția română și sovietică pentru a fi deportați în URSS. Îmi amintesc de un student cu numele Dan Dumitrescu. Toată iarna ne-am ocupat de acest lucru, mai ales eu, căci soțul era străin de sat. Până când și-a obținut acte confecționate de un student bucovinean cu numele Havrilescu.

Din Germania a sosit un grup de parașutiști în plină iarnă, căroră soțul le-a găsit adăpost. Pe telegrafistul Gheorgheionii l-am ocrotit în casa părinților mei. În memoriile scrise ale acestuia, după 1990, amintește acest episod. Am contribuit la toate acestea, în condițiile în care și eu, și soțul locuim în casă străină, căci în casa mătușii era instalat comandamentul Armatei Roșii.

În anul 1946 ne-am mutat cu soțul la Cluj. Aici soțul era încadrat în organizația anti-comunistă de la Universitate. Zeci de studenți veneau în casă la noi și asistam fără să vreau la toate problemele lor, acordând ajutor celor care aveau nevoie. Sunt nume înscrise la loc de cinste în Istoria Rezistenței anticomunistă. Dau câteva nume: Ion Golea, viitorul parașutist din 1951, Doctorul Gruică Victor din Teiuș, Doctorul Nosa, Doctorul Scrob, studenții Pinteza Eugen, Pop Cornel, Ion Munteanu, Pavel Mârza, și făgărășenii Chiujde Ion, Maga Mihai, Hașu Laurian și Gavrilă Ion, viitori luptători în Rezistența făgărășană.

Trăiesc încă și pot da mărturie despre ce a fost în casa noastră Dr. Teofil Mija din Săcele, Brașov, directorul Institutului Cristiana și Dr. Gheorghe Cornea din București, veteran al Rezistenței din Târgu Mureș.

În timpul grevelor studențești din 1946, în casa noastră s-au pus la cale multe planuri, la care eram, fără să vreau, martoră. Aici s-au făcut și planuri de retragere în munți în grupuri de rezistență. În 1947 s-a ținut în munții Apuseni un congres al centrelor studențești de pe țară. Mulți au plecat într-acolo cu ranița din casa noastră din Galtiu, aprovizionați de mine.

Când în 1947 și 1948 începuse teama arestărilor și cei urmăriți nu mai dormeau pe-acasă, eu puneam un covor pe sfoară spre a se ști dacă au fost căutați de Siguranță sau nu în noaptea aceea, căci arestările se făceau de obicei noaptea.

În 15 mai 1948, nu am mai pus covor dimineața, căci noaptea, un grup de polițiști și soldați au spart ușa casei, căutându-mi soțul peste tot, înjurându-mă și amenințându-mă. Nu s-au sinchisit că în pătucuri dormeau cei doi copii ai noștri, de 4 și de 2 ani. Și am rămas în casă ostatică timp de o săptămână, fără să pot ieși să cumpăr hrană pentru copii. Apoi am fost evacuată cu copiii și hainele de pe noi. M-am reîntâlnit cu soțul la un loc convenit dinainte. Ei, ce scăpaseră de arestările din mai, s-au hotărât să se retragă la munte, lucru ce l-au și făcut. Eu am rămas să dau răspuns Securității, unde ar putea să fie bărbatul pe care-l căutam peste tot. Într-o vreme, când mă așteptam să fiu și eu arestată, m-am mutat în ascuns cu copiii în munții Apuseni, la niște oameni în apropierea luptătorilor. Atunci am cunoscut o parte dintre ei: Popa Ștefan, Nicu Moldovan, și mai ales pe studenta Alexandrina Teglaru, cu care am și locuit o bucată de vreme. De altfel, în cartea amintirilor ei, intitulată „Lacrima prigoanei”, la pagina 102, această luptătoare mă amintește și pe mine.

Spre toamnă, bărbații au hotărât ca un grup dintre ei să treacă granița iugoslavă, pe o cale pe unde s-a mai trecut. Între ei era și soțul meu. Au fost prinși pe graniță, duși la Timișoara și apoi la Cluj, în lotul sutelor de studenți arestați. O întreagă iarnă am fost aproape în fiecare zi, împreună cu sute de mame, soții, surori, logodnice, am înghețat în fața porților

de fier ale închisorii din Cluj, pentru a le introduce, când era permis, alimente și haine.

Am asistat la procesul studenților din săptămâna Paștilor, din 1949, zile în șir, și i-am cunoscut astfel pe mulți, băieți și fete. I-am însoțit cu alte soții, până i-au urcat în dubă, în gara Cluj. Ne-a îngrozit zgomotul de lanțuri și zbiețele, când i-au dat jos în gara Aiud. Apoi nu am mai auzit nimic de ei, parcă i-ar fi înghițit pământul. Se zvonea că ar fi fost duși la Pitești.

Prin 1951, a ajuns un zvon la Gherla că soțul meu ar fi în această închisoare. Am reușit să iau legătura cu sora Dr. Bărbosu, medicul închisorii. Eram mulțumită să știu că e viu, și din când în când, sora doctorului îmi confirma acest lucru.

Așa a durat până în toamna anului 1952, când întâlnind-o, aceasta a început să plângă. Am înțeles: soțul meu era mort. Nu mi-a dat nici un amănunt, decât că ar fi fost operat la spitalul din Dej.

Am colindat prin cunoscuți Dejul, și am aflat indirect că soțul meu a fost dus la acest spital. Doi foști colegi de facultate, medici, au încercat zadarnic să-l salveze, dar toate organele interne erau zdrobite în bătaie. Adevărul îl voi afla de-abia peste ani, când deținutul plutonier al cărui nume nu mi-l amintesc, de pe strada Doinii din Alba Iulia, mi-a povestit că soțul meu a fost bătut de directorul închisorii, Goiciu, pentru că l-a ridicat pe acest plutonier din curtea închisorii, și l-a dus la infirmerie.

Am rămas de mână cu doi copii mici, fără casă, fără slujbă, că nimeni nu vroia să mă angajeze, dintr-un loc practic alungată, în altul neprimărit. Rudeniile mele au fost amenințate că dacă mă mai țin, vor fi duse în Bărgan. În sfârșit, mătușa mi-a dat un petec de pământ în Galtiu, pe care am apucat să-l cultiv. Dar s-au găsit oameni de-ai partidului care au venit și și-au împărțit acest teren, rămânând și fără el. Au construit pe el case pe care le folosesc ca proprietate legală până în ziua de azi. Între timp, eram luată de securitate cu duba și interogată când despre unul, când

despre alții dintre colegii soțului meu, mai ales despre Alexandrina Teglaru. N-am recunoscut, oricâtă presiune a fost făcută asupra mea, iar despre altele, n-aveam ce spune, căci într-adevăr nu știam nimic.

În 1954 s-a întâmplat un caz care mă putea costa o mare nenorocire. Soțul meu ascunsese aparatul de radio al lui Gheorghionii, care de altfel era și defect, într-un fund al podului casei, fără ca eu să știu. Copiii, jucându-se, l-au găsit, l-au dat jos și cu copiii din vecini, se jucau pe stradă cu el. A aflat securitatea, copiii au fost luați de scurt unde l-au găsit, și toată vina a căzut pe mine. Am fost dusă la Securitatea din Orăștie și Deva, anchetată dur, și lovită să spun. A durat mult până s-au convins că într-adevăr eu nu știam nimic despre acel aparat. Am fost anchetată să spun după cine port doliu, și de unde știu că soțul meu e mort. În același timp eram privită în sat cu ură și desconsiderare. Îmi cumpărasem un cal, și făceam cărușie, dar mi-a fost confiscat calul, lăsându-mă cu căruțul în mijlocul satului, sub motiv că particularii nu mai aveau voie să aibă cai.

În 1955, a sosit la mine din munții Făgărașului, fostul camarad și coleg de liceu al soțului meu, Ion Gavrilă. L-am primit cu drag, știind cât ținea soțul meu la el. El m-a rugat să mă deplasez la Cluj, să găsesc pe un alt coleg, Maga Mihai, student, lucru ce l-am și făcut. Acesta mi-a spus că luptătorii făgărășeni trecuseră în Grecia. Urma ca în primăvara următoare să pornească și Gavrilă pe acest drum, când Mihai Maga a venit cu vestea că luptătorii se aflau în realitate arestați la Securitate.

Ion Gavrilă a rămas în familia mea ascuns timp de 21 de ani. Mi-a povestit istoria grupului făgărășean. Știam că e condamnat la moarte în contumacie, știam că legea prevedea că cine ajută un dușman al poporului, e pasibil de aceeași pedeapsă. Deci cunoșteam pericolul la care mă expuneam...

Am muncit cu brațele să câștig pâinea pentru familie, cu veșnica amenințare că o nenorocire se putea întâmpla oricând.

Eroina din spatele legendarului Ogoranu

Am încredințat casa și familia Maicii Domnului, și cu această credință am pășit într-o nouă încercare a vieții. Și-au fost destule situații când am ajuns la capătul puterilor.

Astfel, în 1959, de Sfântul Nicolae, 6 decembrie, am fost alungată din casa de miliție, primărie și Securitate, pentru ca locuința să fie dată secretarului Sfatului popular. M-am mutat în prag de iarnă într-o moară părăsită, fără podele, ferestre și uși. În dosarul înaintat în 2001 se află acest lucru, confirmat în fața notarului public printr-o declarație a soției fostului secretar, care a beneficiat de casă, și care mai trăiește și azi. Am fost astfel deportată timp de 14 ani. Mi s-au făcut perchiiziții de către Securitate, și numai printr-o minune soțul meu nu a fost descoperit. Moara a suferit trei inundații, fiind aproape distrusă.

În 1970, m-am îmbolnăvit de meningită și am stat patru luni la spitalul din Cluj, îngrijită de profesorul Ioan Gavrilă. Întâmplările celor 21 de ani au fost povestite de soțul meu în cartea „Brazilii se frâng, dar nu se îndoiesc”, și-au fost relatate în Memorialul Durerii al D-nei Lucia Hossu Longin. De asemenea, faptul că am fost urmărită se află confirmat și în documentele Securității, ca de exemplu: Când în 1969, în suita președintelui Nixon, a sosit din America preotul Mircea Toderici, eu i-am dus o scrisoare a soțului meu, în care îi cerea ajutorul, scrisoare care a ajuns pe masa președintelui Nixon, și care a reprezentat salvarea soțului meu, când a fost prins în 1976, la Cluj, de Securitate.

Soțul meu stând ascuns, a păstrat în continuare și în această situație, legătura cu unii frați de suferință: Dr. Mârza Pavel, Dr. Gruică, Dr. Nosa, Prof. Nicolae Mârza, Prof. Ion Grecu. De multe ori, legătura a fost făcută prin mine. Din casa mea a plecat, în 29 iulie 1976, soțul meu la Cluj, și s-a întors de la securitate peste 6 luni. Eu i-am pregătit ranița, când la 23 decembrie 1989 a plecat la București, cu intenția de a contribui la formarea unei armate care să

apere Revoluția. Eu l-am îngrijit și îndemnat să scrie întâmplările prin care am trecut.

Am renunțat la orice confort și liniște de dragul idealurilor soților mei, și a prietenilor lor, de dragul adevărului și al dreptății. Am trăit toată viața din munca brațelor mele, fără a apela la mila nimănui.

Nu pentru bunuri materiale am cerut să fiu trecută printre luptătorii Rezistenței anticomuniste, nici măcar pentru o mândrie deșartă. Voiam să se facă dreptate și celor din Rezistența anticomunistă.

Aceasta mi-a fost viața, la 85 de ani am conștientizat împăcată că mi-am făcut datoria alături de cei doi soți ai mei, și ai fraților lor de idealuri. Nu aș fi deranjat nici de data asta pe nimeni, dar mă doare nedreptatea și nepăsarea. Nu mă gândesc la cei ce coroborează art. 1 cu art. 2 și cu art. 3, care, lucru sigur, n-au nimic în comun cu Rezistența anticomunistă din România. Mă gândesc însă cu groază și cu adâncă tristețe că între cei care au decis, cu majoritate de voturi, să fiu exclusă, au fost desigur și foști deținuți politici, care în piticimea lor, n-au învățat nimic din istoria României. Căci dacă din expunerea vieții mele sub comunism atât au priceput că art. 1 nu coroborează cu art. 2 din altă lege postdecembristă, înseamnă că nici nu merită să știe mai mult. E posibil ca între deținuții politici consultanți să fie și dintre cei cu suflete seci, care nu au fost în stare să trăiască istoria României, și au fost aleși anume. Noi am fost luptători, și nu căutători de titluri.

Declar că îmi retrag cererea trimisă Comisiei cu 5 ani în urmă și refuz să fac „plângere” la instanța de contencios. M-aș simți încă o dată insultată și umilită. Dacă țara are nevoie de noi, cei care am luptat în Rezistența anticomunistă, să ne caute în arhivele Securității, pe cei morți, și să ne contacteze pe cei care mai trăim.

Cu stimă,
Gavrilă Ana

Aceasta a fost declarația soției mele. În situația ei, eu, Ion Gavrilă Ogoranu, eu cunosc zeci de cazuri asemănătoare, dacă nu chiar mai grave, de pe întreg cuprinsul țării. Astfel, soțiile luptătorilor Ioan Pop și Gheorghe Hașu, executați în Rezistența făgărășană, nu au reușit să aibă calitatea de soții de Luptător. Văduva Mariana Macavei n-a putut să obțină în justiție calitatea de Luptător în Rezistență în lotul Dabija din Munții Apuseni, pentru soțul ei Macavei Traian, și nici pentru ea, ca soție de Luptător. Aceste femei trăiesc încă, și pot da mărturie despre acest lucru, despre nedreptatea care li s-a făcut, prin justiție. Fiica Luptătorului Lupșa din Vrancea, una din cele mai impunătoare grupuri de Rezistență, n-a reușit să obțină pentru tatăl ei calitatea de Luptător în Rezistență, nefiind luată de nimeni în seamă. Și aș putea să mai dau exemple destule. Dacă într-adevăr țara dorește să-și reconsidere trecutul, și să cinstească Rezistența, să ne caute ea pe noi, și nu să ne oblige să ne umilim în fața unor Instance nepotrivite și nebinevoitoare.

Cu stimă,
Ion Gavrilă Ogoranu

Gânduri la capăt de drum

de Ion Gavrilă Ogoranu

„Când am intrat în Lupta Anticomunistă, cu 60 de ani în urmă, nu ne-a trecut niciodată prin minte ca după alungarea comunismului să punem drept condiție să conducem cei care am luptat. Unii chiar au scris acest lucru în testamentul lor. Astfel, cei doi colonei șefi de garnizoană în Cluj și Târgu-Mureș au scris așa: „dacă nu vom birui, ne vom asuma riscul acțiunii noastre, fără să băgăm vină cuiva; dacă vom birui, îndată după victorie, ne vom retrage și vom lăsa poporului român să-și aleagă calea și conducătorii”. Același lucru l-au scris și maiorul Dabija și alții. Aceasta a fost o constantă a Luptei Anticomuniste. Nu pentru putere ne-am luptat, ci pentru libertatea și demnitatea poporului român. Din păcate, nici măcar 10% din cei care am pornit lupta nu au trăit să vadă căderea comunismului. Aceeași atitudine au avut-o și cei care au suferit în închisoare. Nici ei nu au socotit un drept al lor de a conduce țara după ce vor ieși din închisoare, ci aveau credința că poporul român eliberat va ști să își creeze noul drum. Din păcate, cei care au pus mâna pe putere erau tot emanații vechiului sistem comunist. Și astfel, de 16 ani, țara se duce din an în an, din lună în lună, din zi în zi, tot mai spre fundul prăpastiei. Pe plan spiritual, poporul a rămas la fel de apatic ca și în comunism, ușor de manevrat și de dirijat, gata să răspundă tuturor influențelor nefaste. În schimb, noțiuni necunoscute în rândul poporului nostru, ca homosexualitatea (sodomia), își fac tot mai simțită prezența și activitatea, iar posturile de radio și tv s-au transformat în trâmbețe ale unor forțe care doresc pe față distrugerea valorilor. Creștinismul începe să fie pus la zid și făcut răspunzător pentru relele din țară. Dragostea de țară, spiritul de sacrificiu, sunt noțiuni necunoscute, nici chiar cel al unei minime solidarități naționale.

Conducătorii care s-au perindat au făcut tot ce au vrut. Prin demascările pe care și le fac politicienii ne dăm seama de ce „marfă de calitate” a ajuns să ne conducă țara. Consecința? Milioane de români au luat drumul exilului, executând treburile grele și de multe ori murdare ale europenilor, iar cei rămași nu au locuri de muncă și nici perspectiva unei remedieri. Se observă îndreptarea spre un faliment total al economiei românești.

Cine poartă vina pentru toate acestea? Înainte de a găsi vinovații, să ne gândim la datoria celor care știau cum trebuie să arate țara noastră. Este adevărat că cei care știau aceste lucruri erau bătrâni, bolnavi și doar foarte puțini din cei care au început această luptă cu 60 de ani în urmă. Între cei bătrâni și obosiți a apărut și ideea că noi ne-am făcut odată datoria și trebuie ca alții să preia ștafeta. Dar alții nu erau.

Printre foștii luptători și persecutați politic s-a răspândit repede concepția că nu trebuie să ne angajăm în viața politică, pentru că politica este un lucru murdar, iar pentru a ne menține curățenia de altădată, trebuie să ne menținem departe de ea. Trebuie să ne îndreptăm numai în direcția spirituală, rămânând să ne mântuim sufletul personal, să facem binele în jurul nostru, menținându-ne în izolare de ceea ce se întâmplă în jur, iar unii au mers până la a predica absentismul la vot, lăsând astfel loc liber tuturor aventurierilor din țară și străinătate în viața politică și economică a țării.

Salvarea României nu va veni din actualul joc politic, unde îmbogățirii și baronii zilelor noastre s-au înstăpănit și și-au creat baze de neclintit, chiar dacă între ei se luptă pentru putere.

Dacă privim în istoria României moderne, salvarea țării a pornit totdeauna în cazuri de dezastru din rândul unor tineri care au renunțat de bună voie la o viață tihnită, îmbogățită și putredă. S-au unit, și-au pus forțele în slujba patriei și au creat România liberă și independentă.

Trei dictaturi au reușit să distrugă acest vis al țării noastre, al poporului român. Istoria ne arată că nicăieri un popor nu s-a ridicat decât din sacrificiul și entuziasmul unor tineri. Nici poporul român nu va ieși din mocirla în care se află decât din unirea eforturilor celor care cred în valorile morale generatoare de viață: creștinism adevărat și nu de formă, renunțări la viața tihnită și fără idealuri, dragoste între toți cei ce sunt în stare să lupte pentru demnitatea și dezvoltarea morală și materială a poporului nostru.

Sunt în țara noastră astfel de oameni? Sunt, chiar dacă puțini. Trebuie numai să își dea mâna, să renunțe la orgolii și să pornească pe drumul pe care alții l-au urmat și au plătit cu tinerețea și chiar cu viața.”

Ogoranu a murit la scurt timp, pe 1 mai 2006, urmat, peste două luni, la 7 iulie 2006, de iubita lui soție, Ana.

A fost alcătuit de Grupul Carpatin-Făgărășan, în primăvara anului 1954, în muntele Buzdugan (ciorna acestui testament a fost găsită de Securitate la profesorul Remus Budac).

TESTAMENT

Pe potecile munților, acest grup de tineri n-a purtat numai arme. Alături de onoarea, mândria și conștiința libertății neamului nostru, alături de durerea ceasului de față, în inima și creierul nostru, am purtat ca o povară scumpă: visuri, doruri și gânduri pentru vremile ce vor să vie. Visuri, doruri și gânduri, izvorâte și călite în dragoste pentru neamul nostru.

Și așa am înțeles noi, neamul nostru: o dâră de foc sfânt, pierdută în negura vremurilor, în care din loc în loc strălucesc sori și luceferi, într-o ploaie de stele, și care izvorăște din hăul trecutului, de dincolo de vremea dacilor nemuritori. Iar înaintea noastră, în continuarea dărei de foc, printre crestele de brazi, vedem aceeași dâră de lumină, din ce în ce mai puternică, terminată în visul nostru la picioarele Domnului Hristos în Ziua cea Mare.

Și-n această dâră de foc, din urma și dinaintea noastră, noi, câțiva fii ai acestui neam, pe care destinul ne-a adunat pe aceste creste, ne aducem aportul nostru de foc, candela iubirii noastre de neam, jertfa noastră.

Vrem să aducem pe altarul patriei tot ce se va găsi mai bun în slaba noastră ființă pământeană: libertatea noastră, tinerețea noastră, renunțările la o viață tihnită. Și de candela ce-am aprins-o va cere, pentru a lumina, însăși viața noastră, nu vom ezita să o sacrificăm. Nu am luat arma în mână să luptăm pentru ambiții deșarte de mărire omenească, nici din spirit de aventură, nici din ură pentru nimeni.

Cu atât mai mult suntem departe de meschinele probleme materiale, de pofta de îmbogățire în viitor. Nici unul din noi nu avem averi de apărut, nici interese de clasă. Niciodată, nici noi, nici părinții noștri, nu am exploatat munca și viața nimănui. Din contră, suntem din rândul acelor care în viață au cunoscut mai mult foamea și lipsurile, decât tihna și belșugul.

Ceea ce ne-a mânat aici, a fost dragostea de acest neam, liberă de orice meschinărie. Am învățat să privim neamul nostru, ca de altfel orice în lume, prin prisma dragostei. **EXIȘTI ÎN MĂSURA ÎN CARE IUBEȘTI; ȘI TE ÎNALȚI ÎN MĂSURA ÎN CARE TE JERTFEȘTI PENTRU ACEASTĂ IUBIRE.**

Noi nu admirăm neamul nostru, nici nu căutăm să-l înțelegem și să-l studiem în virtutea nu știu cărui principiu scornit de mintea omenească. Noi îl iubim. Așa cum e. Așa cum își iubește copilul părinții lui. Și nu l-am schimbat cu oricare altul, nici în gând, cum nici o mamă din lume nu și-ar schimba

copilul ei. În inima și mintea noastră, n-au încolțit niciodată visuri și gânduri de emigrare prin nu știu ce țări fericite. Voim să rămânem aici părtași ai durerilor și bucuriilor neamului, al destinului său, în valul căruia voim și noi să ne contopim soarta noastră.

Noi nu admirăm și nu laudăm în cuvinte deșarte pe Ștefan cel Mare. Nici nu-i folosim numele ca soclu, pe care să înălțăm statuia nimicniciei noastre, noi îl iubim cu iubirea oșteanului care s-a jertfit sub comanda domnului, pentru libertatea Moldovei, la Valea Albă. Și ne plecăm spinarea alături de aprodul Purice, ca domnul să încalece. Auzim ca o adiere dulce cuvintele de mulțumire ale lui Ștefan. Întindem o mână de frate peste veacuri, apărătorilor Sarmisegetuzei, arcașului lui Ștefan, oșteanului în opinci de la Rovine, pandurului lui Tudor și moșilor lui Horea și Iancu. Comunicăm, de la suflet la suflet, cu orice român de totdeauna, focul sfânt și cald al familiei românești.

În acești ani am găsit în suflete de români, adesea umili și nebăgați în seamă, atâta noblețe și atâta frumusețe, încât nu o viață, dar și o mie de vieți de ai avea, merită să le jertfești. Ne-am lovit însă și de atâta răutate, ipocrizie, interese, ambiție prostească, zgârcenie și mai ales nepăsare, încât ni s-a umplut sufletul de durere, amărăciune și dezgust. A trebuit să primim pe obrazul nostru, nu odată, sărutul scârbos al lui Iuda și, nu odată, otrăviți cu roadele amare ale josniciei omenești, am ajuns în pragul deznădejdiei. Ne-am coborât atunci în adâncuri și din istorie ne-am luat din nou seva dătătoare de viață. Ne-am cuminecat din jertfa tuturor cător și-au dat viața pentru acest neam. Iar voi, dragi camarazi căzuți din rânduri, ne-ați legat prin jertfa voastră cu putere, în lupta din care nu putem să ieșim decât biruitori sau morți.

Și mai ales am simțit în ceasurile negre mâna lui Dumnezeu, atunci când slabele noastre puteri omenești ne-ar fi dus la moarte și deznădejde. Aici, pe crestele munților, am simțit cuvintele Domnului, care ne-a spus că fără El nu putem face nimic. Și noi, prin suferința noastră, am învățat să-L iubim. Căci până nu vei suferi tu însuși, măcar o palmă sau o înjurătură pe nedrept, până atunci nu vei putea înțelege drama de pe Golgota. Aceste gânduri, adânc frământate în nopți lungi de iarnă, îngropați în zăpezi pe crestele Carpaților sau în ceasurile de veghe cu arma-n mână, vi le închinăm vouă, tineri din sate și orașe, ca semn al dragostei ce v-o purtăm, ca unora ce le va fi dat, când noi nu vom mai fi, să vadă și să desăvârșească marea și strălucita biruință românească.